

Poziom 2.

Pakiet 2.

Dla dzieci w wieku 8-10 lat
Pouczmy się razem

Materiały edukacyjne wspierające rozwój kompetencji
przyszłości

EDUCATION ABOVE ALL & INSTYTUT EDUKACJI POZYTYWNEJ

التعليم | education
فوق | above
الجميع | all

Pakiet 2.

Pouczmy się razem

Partnerzy programu:

storyweaver PRATHAM BOOKS

Projekt realizowany w Polsce przez **Instytut Edukacji Pozytywnej**.

Wszystkie materiały dostępne są bezpłatnie do wykorzystania z uczniami i uczennicami z Polski i Ukrainy na licencji Creative Commons

Więcej materiałów dydaktycznych oraz szkoleniowych znajdziesz na stronie:

edukacjamamoc.pl

SIERPIEŃ 2022

Moja nowa podróż

Imię: _____

TYDZIEŃ 1.

DZIEŃ 1.

DZIEŃ 2.

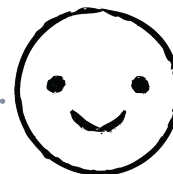
DZIEŃ 3.

DZIEŃ 4.

DZIEŃ 5.

TYDZIEŃ 2.

DZIEŃ 1.

DZIEŃ 2.

DZIEŃ 3.

DZIEŃ 4.

DZIEŃ 5.

TYDZIEŃ 3.

DZIEŃ 1.

DZIEŃ 2.

DZIEŃ 3.

DZIEŃ 4.

DZIEŃ 5.

TYDZIEŃ 4.

DZIEŃ 1.

DZIEŃ 2.

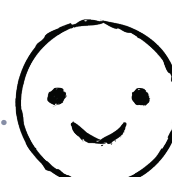
DZIEŃ 3.

DZIEŃ 4.

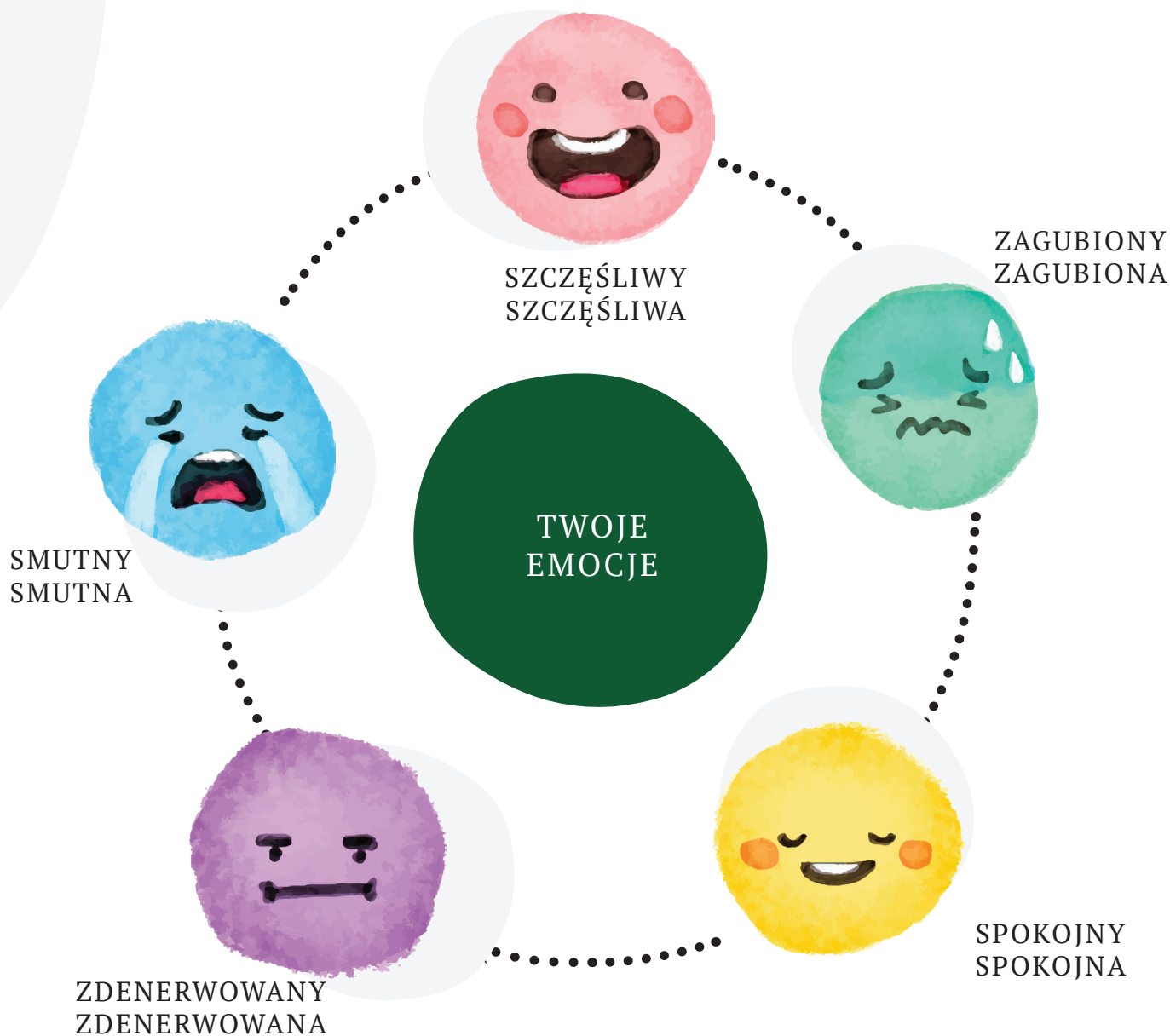
DZIEŃ 5.

Brawo!

Moje samopoczucie

NARYSUJ KAŻDEGO DNIA W ZESZYCIE, JAK SIĘ CZUJESZ.

DZISIAJ JESTEM...

Tydzień 1: Omówienie

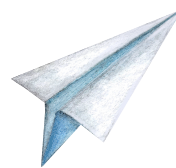
PROJEKT

Stwórz własny komiks

Przedstaw historię za pomocą obrazków!

Zabawne Postaci

Wymyśl własne postaci i stwórz komiks.

5

Uzupełnij Komiks

Wyobraź sobie co postaci mogą mówić lub myśleć!

4

Pozytywny Kwiat

Napisz to co chciałbyś powiedzieć sobie, aby czuć się pozytywnie!

3

Stwórz Opis

Dobierz odpowiednie przymiotniki aby opisać obrazek.

2

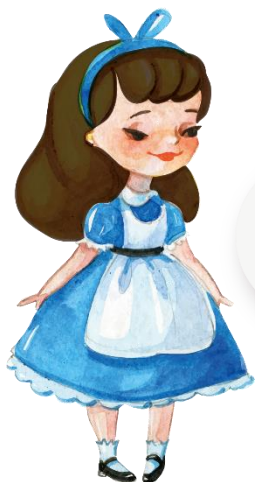
Imiona, Miejsca, Rzeczy

Ucz się słów poprzez zabawę!

1

POTRZEBNE MATERIAŁY

- Przybory do pisania/rysowania
 - Papier
 - Kredki (Opcjonalnie)

Projekt: Stwórz własny komiks

Komiks przedstawia historie poprzez postaci, dialogi oraz obrazki.

1. Wymyśl prostą opowieść, którą chcesz przedstawić.

POSTACI

Kim są postaci Twojego komiksu? Gdzie się znajdują?

WĄTEK

Co spotyka ich w Twojej opowieści? Jak zaczyna się lub kończy Twoja opowieść?

PRZEKAZ

Jaką wiadomość chcesz przekazać swojemu odbiorcy?
(Np. szczerość, przyjaźń, itp.)

Narysuj główną postać swojej opowieści!

Słowa opisujące tę postać:

Opisz to!

Słowa używane do opisu to **przymiotniki**.

Wspólnie z kolegą/koleżanką stwórzcie listę przymiotników opisujących:

DOM

ZAMEK

SAMOCHÓD

KOT

SKRZYNIA

KSIĄŻKA

Jak wielu przymiotników byliście w stanie użyć? Porównajcie swoje odpowiedzi z innymi grupami.

Projekt: Stwórz własny komiks

Rozwiń Swoją Opowieść

Podziel się historią z kolegą/koleżanką.
Uzyskaj odpowiedź na następujące pytania:

- Jak zaczyna się opowieść?
- Co dalej dzieje się z postaciami?
- Co Cię zaskoczyło?
- Jak kończy się opowieść?
- Czy opowieść ma jakiś przekaz?
- Czy masz pomysł jak ulepszyć opowieść?

Zapisz opowieść w trzech prostych zdaniach. Użyj co najmniej 3 słów z każdej z poniższych kategorii:

Rzeczownik

Osoba, miejsce, rzecz

Czasownik

Opisuje czynność

Przymiotnik

Opisuje cechy

1. Wymień się opowieściami z kolegą/koleżanką.
2. W opowieści koleżanki/kolegi podkreśl przymiotniki, zaznacz kółkiem rzeczowniki a prostokątem czasowniki.

Imiona, miejsca, rzeczy

Powiedz dowolną literę z alfabetu

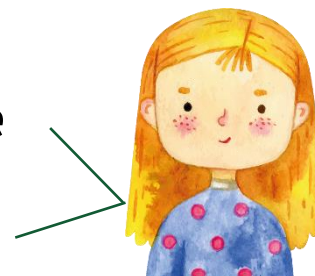
1. Wszyscy gracze muszą napisać **imię**, **miejsce** oraz **rzecz** zaczynające się na wybraną przez Ciebie literę (spróbujcie napisać to w różnych językach: polskim, ukraińskim i angielskim).
2. Zdobędziesz **1 punkt za każde poprawne słowo**.
3. Zdobądź dodatkowe punkty układając zdanie ze słowem z tabelki używając **rzeczownika** i **przymiotnika**.

Imię	Miejsce	Rzecz
Zosia	Zambia, Zoo	Zegarzek

Z

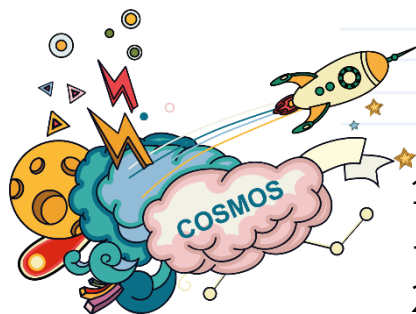

Zosia pięknie
zaśpiewała

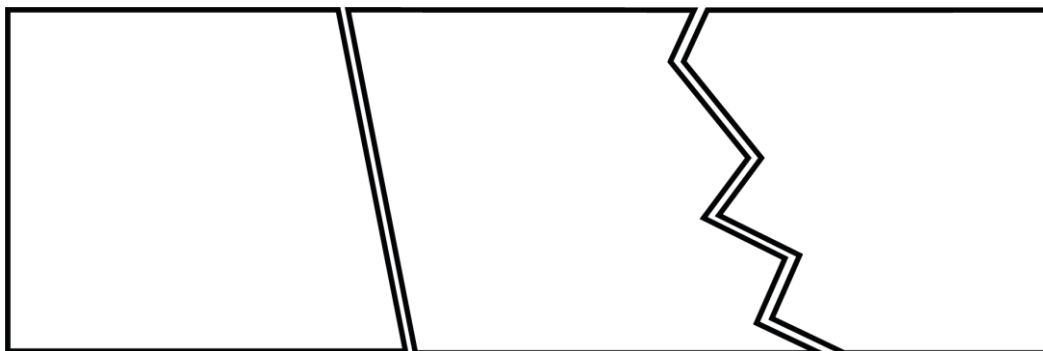
Kto zdobył najwięcej punktów?

Ten wygrywa zabawę!

Projekt: Stwórz własny komiks

1. Zdecyduj, ilu ramek wykorzystasz do swojej opowieści – 2, 3, lub 4 (lub więcej, jeśli chcesz).
2. Narysuj wybraną liczbę ramek.

W każdej z ramek narysuj, co dzieje się w opowieści. Pod każdą z ramek napisz zdanie opisujące wydarzenia. **Sprawdź się używając słów po angielsku!**

- Narysuj tylko główne wydarzenia, nie wszystkie szczegóły.
- Skup się na głównych postaciach i miejscach, w których się znajdują

Zosia dała bratu
pieniądze na ciastko.

Jaś idzie do sklepu
kupić ciastko.

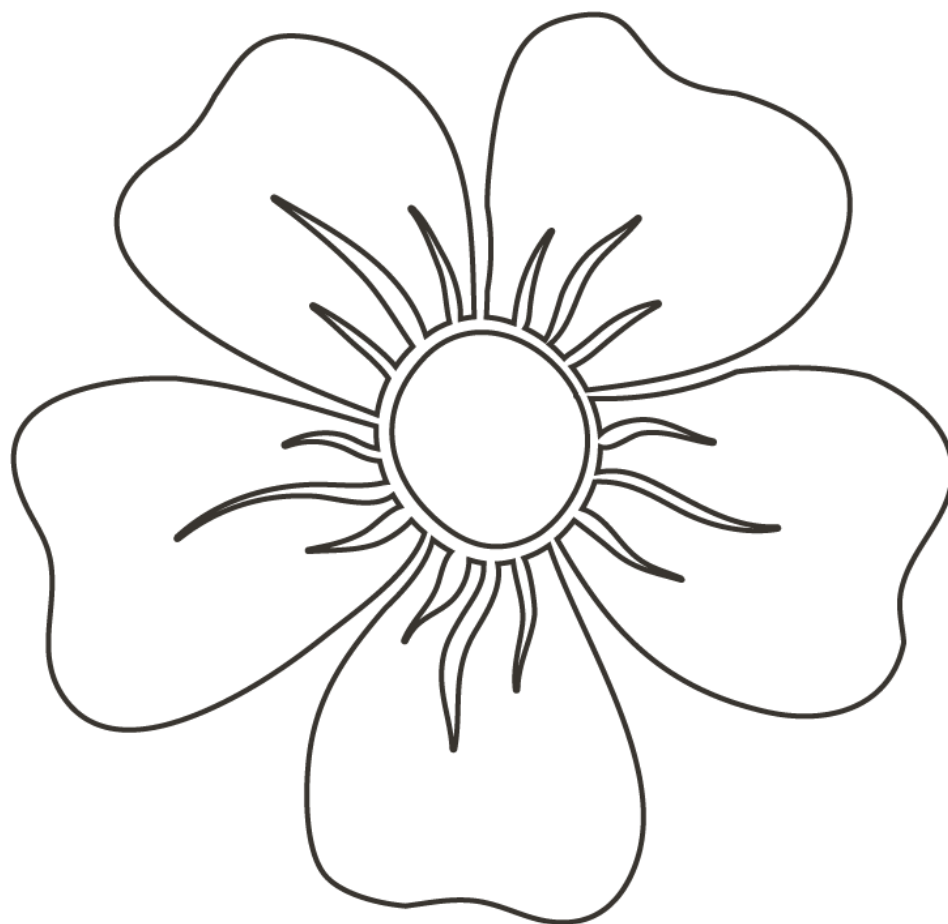
Pozytywny kwiatek

Akcja - motywacja!

Czasami podczas nauki możemy natrafić na wyzwania. Jak w takich przypadkach utrzymać motywację?

Co możesz powiedzieć sobie w takim przypadku, aby pozostać zmotywowanym? Zapisz te zwroty w płatkach kwiatka!

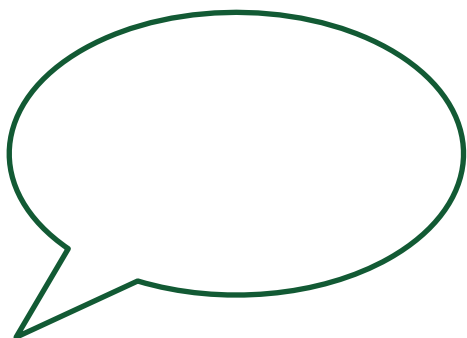
Moje pozytywne płatki

Projekt: Stwórz własny komiks

1. W każdej ramce swojego komiksu dodaj co najmniej jedną chmurkę i wpisz, co postać powiedziała lub pomyślała.

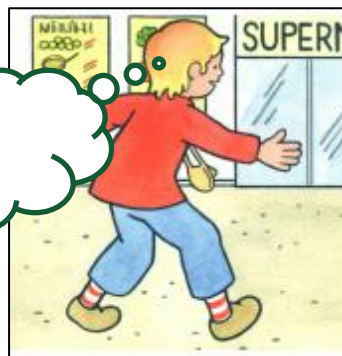
Taką chmurkę, gdy postać coś powiedziała.

Taką, gdy coś pomyślała.

Zosia dała bratu pieniądze na ciastko.

Jaś idzie do sklepu kupić ciastko.

Uzupełnij komiks!

O czym Adaś i Monika rozmawiają?
O czym myślą? Uzupełnij chmurki!

Projekt: Stwórz własny komiks

1. Pokoloruj rysunki w swoim komiksie!

Stwórz okładkę

Wykonajcie stronę tytułową Waszej książki z opowiadaniem jak na przykładzie poniżej:

Przedstaw swój komiks przyjaciołom. Pozwól im zadawać pytania.

- Jak się czujesz po stworzeniu własnego komiksu?
- Czy było to łatwe? Czy były wyzwania?
- Co sprawiło, że Twój komiks jest interesujący?

Narysuj poniższe stworzenia i użyj ich w swojej opowieści!

Narysuj coś małego

Narysuj coś z kolcami

Narysuj coś śmierdzącego

Narysuj coś długiego

Narysuj coś dobrego złego

- Stwórz własną opowieść i narysuj komiks ze wszystkimi postaciami!

Jak bardzo podobał mi się ten tydzień?

Czego nowego się nauczyliśmy?

Z czego jestem najbardziej dumna / dumny?

Co mogę zrobić lepiej w następnym tygodniu?

Tydzień 2: Omówienie

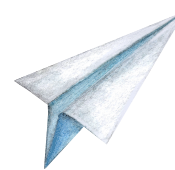
PROJEKT

Mniej Znaczy Więcej

Naucz się, jak efektywnie zarządzać wydatkami.

Rozwiąż To!

Rozwiąż problemy świata związane z prostym i złożonym oprocentowaniem.

5

Odsetki

Sprawdźcie prawdopodobieństwo osiągnięcia zamierzonych celów!

4

20 Fasolek Wynagrodzenia

Zaplanuj wydatki poprzez zabawę.

3

Bądźmy wdzięczni za to co mamy

Zastanów się nad rzeczami w swoim życiu, za które jesteś wdzięczny/wdzięczna.

2

Porady Budżetowe

Pomóż pracownikowi banku udzielać rad finansowych swoim klientom.

1

POTRZEBNE MATERIAŁY

- papier
- przybory do pisania/rysowania
- Coś małego np. małe kamyki, liście, żetony, itp.

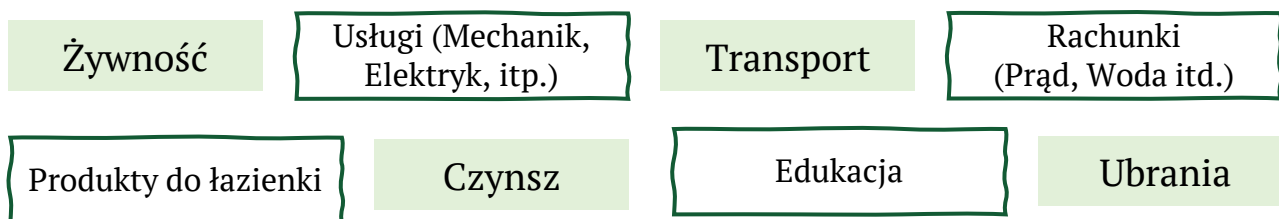
Projekt: *Mniej Znaczy Więcej*

Jak najlepiej dysponować pieniędzmi?

Wydatki opisują pieniądze wydane na zakup rzeczy, których potrzebujemy. **Najpotrzebniejsze wydatki** to pieniądze wydane na najważniejsze z naszych potrzeb (opłaty za mieszkanie, edukacja itd.). **Pozostałe wydatki** to pieniądze które wydaje na rzeczy których chcemy, ale nie są nam konieczne do przetrwania (prezenty, zabawki, itd.)

1. Wymień 5 typowych wydatków w miesiącu.
2. Zapytaj innych uczniów o ich wydatki, aby poznać średnie koszty. Zapoznaj się z cenami różnych dóbr sprawdzając paragony, ceny na metkach itd.
3. Podziel wydatki według kategorii. Przykłady:

4. Stwórz tabelę kosztów z podziałem na kategorie. Przykład:

WYDATEK MIESIĘCZNY	KONIECZNY CZY NIE?	KOSZT
Czynsz	Konieczny	500 zł

Przedyskutuj dlaczego konkretne wydatki są konieczne lub nie.

Podlicz sumę miesięcznych wydatków.

Tego się nie kupi!

Zastanówcie się!

Poświęćcie chwilę na narysowanie 6 osób lub rzeczy, za które jesteście wdzięczni. Są one o wiele cenniejsze, niż pieniądze!

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Projekt: *Mniej Znaczy Więcej*

Przychód oznacza jak dużo pieniędzy zarabiamy.

- Pieniądze które zostaną nam po wszystkich wydatkach:

Oszczędności = Całość przychodu – Całość wydatków

- Pieniądze które jesteśmy dłużni:

Dług = Całość wydatków – Całość przychodu

1. Kim chcesz zostać, gdy dorosniesz? Pytając dorosłych ustal, jaki będzie średni miesięczny przychód na wybranej przez Ciebie pozycji.

2. Spójrz na listę wydatków z poprzedniego dnia. Patrząc na średnie wynagrodzenie, czy będziesz w stanie odłożyć oszczędności czy pozostanie Ci dług?

Pomysł nad sposobem na obniżenie wydatków i zaoszczędzenie pieniędzy!

Ile z tego co oszczędzisz przeznaczysz na wydatki, ile odłożysz na przyszłość, a ile podarujesz? Przedyskutuj z koleżankami/kolegami, na co przeznaczysz zaoszczędzone pieniądze, na co odłożysz i z kim się nimi podzielisz.

Wydatki

Oszczędności

Darowizny

Rozpisz, ile wydasz, a ile odłożysz w ramach oszczędności.

WYZWANIE

Porozmawiaj z 2-3 dorosłymi zajmującymi się różnymi rzeczami. Zapytaj o ich średnie wynagrodzenie oraz miesięczne wydatki, aby dowiedzieć się, jak zarządzają swoim budżetem.

Porada budżetowa

Pomóż pracownikowi banku, Panu Kowalskiemu, udzielić porady finansowej swoim klientom na podstawie ich przychodów i wydatków.

1

Pani Maria zarabia 1000 zł tygodniowo a jej mąż 750 zł. Każdego tygodnia wydają 200 zł na jedzenie, 75 zł na paliwo, 650 zł na czynsz oraz odkładają 350 zł. Ile pieniędzy zostaje im każdego tygodnia?

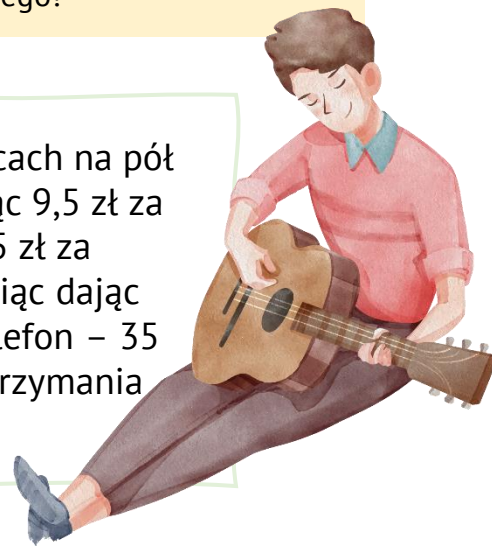
Przychód: _____ Wydatki: _____
Zostaje: _____

Czy Twoim zdaniem Pani Maria powinna kupić nowy samochód czy zainwestować w otwarcie sklepu? Jedno generuje wydatki, drugie przychód. Co Twoim zdaniem będzie lepszym wyborem i dlaczego?

2

Kacper nadal się uczy i pracuje w dwóch miejscach na pół etatu. 20 godzin w sklepie spożywczym dostając 9,5 zł za godzinę oraz 15 godzin w Pizzerii dostając 11,5 zł za godzinę. Dodatkowo mama wspiera go co miesiąc dając mu 150 zł. Kacper musi opłacić rachunek za telefon – 35 zł, opłacić paliwo – 50 zł oraz pokryć koszty utrzymania samochodu – 200 zł.

Przychód: _____ Wydatki: _____

Czy zostaje mu 200zł na opłacenie szkoły? _____

Jeśli tak, czy może wydać 50zł na przyjemności? _____

Czy Kacper jest w stanie odłożyć jakieś pieniądze na przyszłość? Jeśli tak, jak może to zrobić? Jeśli nie, dlaczego?

Projekt: *Mniej Znaczy Więcej*

Wykonaj poniższe zadanie z 3 innymi osobami. Każde z Was otrzyma wypłatę w postaci 20 fasolek (lub kamyków, liści itp.).

Musicie zdecydować jak wydacie swoje fasolki korzystając z opcji przedstawionych na kolejnej stronie. Każda z rzeczy ma przypisaną konkretną cenę. Po każdej rundzie odpowiedzcie na poniższe pytania.

Runda 1: Zdecyduj jak wydasz swoją 20-fasolkową pensję.

1. Dlaczego dokonaliście takiego wyboru?
2. Spójrz na 3 kategorie w których wydaliście najwięcej fasolek. Dlaczego wybraliście właśnie te kategorie?
3. Czy odłożyliście jakieś fasolki? Dlaczego tak/nie?
4. Jakie podobieństwa i różnice widzicie między swoimi wydatkami?

Runda 2: Twoja wynagrodzenie zostało zmniejszone do 13 fasolek. Musisz wprowadzić zmiany.

1. Z czego zrezygnowaliście? Dlaczego?
2. Czego nauczyliście się o sobie i o wydatkach w tym zadaniu?
3. Porównajcie swoje decyzje o zmianie budżetu.

Runda 3: Niespodziewane zmiany! Jak sobie z nimi poradzisz?

1. Z powodu złamania nogi musisz wydać 3 fasolki na leczenie.
 2. Twoje wynagrodzenie wzrosło o dodatkowe 2 fasolki! Zdecyduj na co je wydasz!
-

Budżet to odpowiednie zaplanowanie wydatków.

- Jakich 3 rzeczy o planowaniu wydatków nauczyliście się w tym zadaniu?
- Wróćcie do tabelki z dnia pierwszego. Czy na podstawie tego, czego się nauczyliście dokonalibyście zmian? Przygotujcie swój finalny budżet.

CZYN SZ/MIESZKANIE

Mieszkanie z rodziną i dzielenie kosztów	DD
Dzielenie mieszkania z przyjaciółmi	DDDD
Wynajem mieszkania samemu	DDDDD

JEDZENIE

Gotowanie w domu	DD
Okazjonalnie fast-food	DDDD
Wszystkie posiłki poza domem	DDDDD

TRANSPORT

Chodzenie/ jazda rowerem	Darmowe
Komunikacja miejska	D
Używany samochód	DDDD
Nowy samochód	DDDDD

ROZRYWKA

Parki, wizyty u znajomych, muzyka z telefonu	D
Kino, siłownia, zajęcia grupowe	DD
Koncerty, wyjazdy,	DD
Long Vacations / Trips	DDDD

PREZENTY

Własnej roboty	D
Zakup prezentów okazjonalnie	DD
Zakup prezentów często	DDDD

UMEBLOWANIE

Meble od przyjaciół	Darmowe
Zakup używanych mebli	D
Wynajem mebli	DD
Nowe meble	DDDD

EDUKACJA

Szkoła publiczna	Darmowe
Szkoła prywatna	DDDD
Dodatkowe lekcje poza szkołą	DD

KOMUNIKACJA

Bez telefonu	Darmowe
Telefon + limit internetu	DD
Telefon + nielimitowany internet	DDDD
Wi-Fi w domu	DD
Laptop	DDDDD

UBRANIA

Ubrania od rodziców	Darmowe
Zakupy w sieciówkach	D
Nowe markowe ubrania	DD
Ubrania od projektantów	DDDD

HIGIENA OSOBISTA

Podstawowa: mydło, szampon	D
Wizyta u fryzjera okazjonalnie	DD
Regularne wizyty w salonie piękności	DDDD

Projekt: *Mniej Znaczy Więcej*

Czy znasz słowo „pożyczka”?
Co o tym wiesz?

Jak działa pożyczka?

Ludzie zaciągają pożyczki z banku lub od innych, aby pokryć koszty koniecznych wydatków.

POŻYCZKOBIORCA

100 zł

110 zł

Pobieramy odsetki!

Banki czy ludzie udzielający pożyczek zarabiają dzięki ODSETKOM.

Oddając pieniądze trzeba zapłacić dodatkowo odsetki.

- Wyjaśnij innym jak działa pożyczka swoimi słowami.
- Aby pożyczyć pieniądze od banków, deponuje się pewne rzeczy jako **zabezpieczenie** (dom, rzeczy wartościowe). Jeśli pożyczka nie zostaje spłacona, zabezpieczenie przejmuje bank. Jakie jest ryzyko zaciągnięcia pożyczki w banku?

Jak działa bank

1. Ludzie wpłacają pieniądze do banku.

DEPOZYTORZY

Bank wypłaca 2 zł depozytorom.

100 zł

102 zł

Bank zatrzymuje 8 zł

100 zł

110 zł

2. Kredytobiorcy pożyczają pieniądze z banku.

10 zł odsetek wpłacane jest do banku przy spłacie kredytu.

Czy odłożone pieniądze wpłacisz do banku czy będziesz przechowywać w domu? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Fabryka zabawek

Wyobraź sobie, że masz własną fabrykę zabawek.

- Oto lista przedmiotów (części), z których Ty i twój partner możecie stworzyć zabawki. Każdy element ma swoją cenę.
- Dostajesz 50 zł na zakup części. Wybierz części, a następnie zaprojektuj zabawkę, którą chcesz sprzedać (z tych elementów robisz rysunek).

Przedmiot	Cena (za 1 element)
	15 zł
	22 zł
	3 zł
	30 zł
	4 zł
	13 zł

- Jakie są cechy zabawki? Jak dzieci mogą wykorzystać ją do zabawy?
- Wymień się projektami z kolegą/koleżanką. Co dodacie/usuniecie?
- Czy uważasz, że zabawka kolegi/koleżanki jest droga? Czy kupilibyście ją?
- Jeśli rodzina nie ma budżetu na zakup zabawek dla 8-letniego dziecka, co Twoim zdaniem można zrobić aby umożliwić dziecku zabawę?

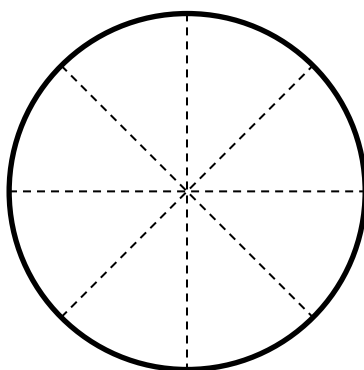
Projekt: *Mniej Znaczy Więcej*

Zaprezentuj swój budżet

Na podstawie wniosków z projektu oblicz kategorie wydatków i oszczędności.

Przychód miesięczny: _____		
<i>Wydatki</i>	<i>Oszczędności</i>	<i>Darowizny</i>
_____ zł na _____	_____ zł na _____	_____ zł dla _____
_____ zł na _____	_____ zł na _____	_____ zł dla _____
_____ zł na _____	_____ zł na _____	_____ zł dla _____
_____ zł na _____	_____ zł na _____	_____ zł dla _____

Zaprezentuj budżet na podstawie wykresu kołowego lub własnego rysunku:

- Jakie są największe obszary wydatków ?
- Jak ograniczycie wydatki na niektóre kategorie?
- Które z nich są niezbędne a które nie?
- Jeśli przychód wzrośnie, jak zmieni się budżet?
(np.: większe oszczędności, większe wydatki na lepsze mieszkanie itp.)
- Czego ważnego o budżetowaniu nauczyliście się z tego projektu?

Projekt: *Mniej Znaczy Więcej*

Na długo przed tym, zanim ludzie zaczęli używać papierowych rachunków, wymieniali się rzeczami, aby uzyskać to, czego potrzebują. Nazywa się to **SYSTEMEM BARTEROWYM**.

- Podzielcie się na grupy 4-osobowe.
- Każdy gracz otrzyma jedną z poniższych kategorii. Na żetonach narysujcie po 5 rzeczy właściwych dla kategorii (*Np.: JEDZENIE – ziemniaki, ryż, pomidory, olej, ryba*). Możecie również dodać własne kategorie!
- Gracze muszą przypisać przedmiotom wartości od 1 do 5, gdzie 5 oznacza najwyższą wartość. Liczby nie mogą się powtarzać.
- Rozpocznijcie barter! Wymieniajcie się na przedmioty z innych kategorii. Celem jest zdobycie jak największej ilości punktów.
- Po upływie czasu, policzcie liczbę punktów każdego z Was.

Gracz	Jedzenie	Ubrania	Lekarstwa	Inne	Suma
Gracz 1					
Gracz 2					
Gracz 3					
Gracz 4					

- Czy łatwo było przekonać innych?
- Co stało się z graczami, którzy mieli najczęściej przedmiotów wartych 1?
- Porównaj wymianę towarów z zakupami za gotówkę. Co Twoim zdaniem działa lepiej?

Światowe problemy

Na podstawie wniosków z projektu oblicz kategorie wydatków i oszczędności.

- Użyj odsetek prostych, aby obliczyć końcowe saldo.
 - 34100 zł na 4% przez 3 lata
 - 7400 zł na 10.5% przez 14 lat
- Patrycja pożyczyła 2800 zł od swojego przyjaciela Marka z 5% oprocentowaniem rocznie. Co roku planuje odkładać na spłatę odsetek. Ile powinna odłożyć po:
(a) 1 roku (b) 2 latach (c) 3 latach (d) 4 latach
Jaka jest cała kwota, którą musi oddać Markowi po 4 latach.
- Przy prostym oprocentowaniu saldo po 2 latach wynosi 6200 zł a po 3 latach 7400 zł. Oblicz kwotę kapitału.
- Bartek ma na koncie bankowym 130000 zł po 20 latach. Jeśli pierwotnie wpłacił 50000 zł, to jakie było oprocentowanie?
- Kamila wzięła pożyczkę studencką aby pójść na uniwersytet po ukończeniu szkoły średniej. Jeśli płaci 750 zł odsetek w wysokości 3% to jaka była pierwotnie wysokość pożyczki?

Jak bardzo podobał mi się ten tydzień?

Czego nowego się nauczyliśmy?

Z czego jestem najbardziej dumna / dumny?

Tydzień 3: Omówienie

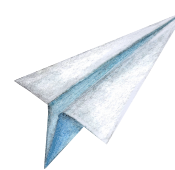
PROJEKT

Gra Cieni

Stwórz swój własny teatr cieni!

Czas na opowieść

Odkryj rośliny i zwierzęta które wytwarzają światło w wodzie!

5

Podróżujące Światło

Odpowiedz na pytania dotyczące źródeł światła i sposobu jego przemieszczania się przez obiekty.

4

Jesteś Gwiazdą!

Wyraź wdzięczność osobie, która jest gwiazdą w Twoim życiu.

3

Gra Świateł

Zagraj w gry, aby poznać swoje zmysły w ciemności!

1

2

Śledzenie Słońca

Dowiedz się, jak zmieniają się cienie w zależności od położenia słońca.

POTRZEBNE MATERIAŁY

- Taśma
- Wykałaczka
- Cienka tkanina
- Ołówek/długopis
- Papier

Projekt: Gra Cieni

Czy jesteś w stanie stworzyć teatr lalek z cieni?

Czym jest światło?

1. Narysuj scenę w świetle dziennym i w świetle nocnym.
2. Jakie rzeczy robimy, gdy jest jasno a jakie gdy ciemno? Jak myślisz, dlaczego w różnych porach robimy różne rzeczy?
3. Co przychodzi Ci na myśl, gdy myślisz o „światle”? Razem z koleżanką/kolegą napisz lub narysuj odpowiedzi na poniższe pytania:

Kolor światła

Gdzie widzimy światło?

Słowa opisujące światło

Jak czujemy światło?

Źródła światła:

- Wymień 3-5 źródeł światła. Zrób listę i narysuj je.
- Czy te źródła światła są naturalne czy sztuczne?

NATURALNE ŹRÓDŁA ŚWIATŁA

Wszechświat wypełniony jest obiektami emitującymi światło. Część światła z tych źródeł dociera do Ziemi. (Np.: Słońce, gwiazdy itp.)

SZTUCZNE ŹRÓDŁA ŚWIATŁA

Światło możemy też wytwarzać sztucznie – ogrzewając przedmioty lub wykorzystując energię elektryczną (Np.: pochodnia, świeca itp.)

- Jakiego zmysłu używasz, aby zidentyfikować obiekty jeśli nie możesz ich zobaczyć?

Poznaj po zapachu!

- Wszyscy gracze muszą mieć zasłonięte oczy i ustawić się w linii.

- Nauczyciel umieszcza w różnych miejscach 4-5 przedmiotów o silnym zapachu (np. Kwiaty, świece, spalony papier, talk itp.)
- Zidentyfikuj jak najwięcej obiektów.
- Ile przedmiotów udało Ci się rozpoznać? Jak powiodło się innym?

ZABAWNY FAKT

Lisy są aktywne głównie nocą. Używają swoich dużych mokrych nosów do śledzenia ofiar, drapieżników lub rodziny po zapachu.

Czy wiedzieliście?

Nietoperze są ślepe i podążają za dźwiękami i echem, by polować na swoją zdobycz!

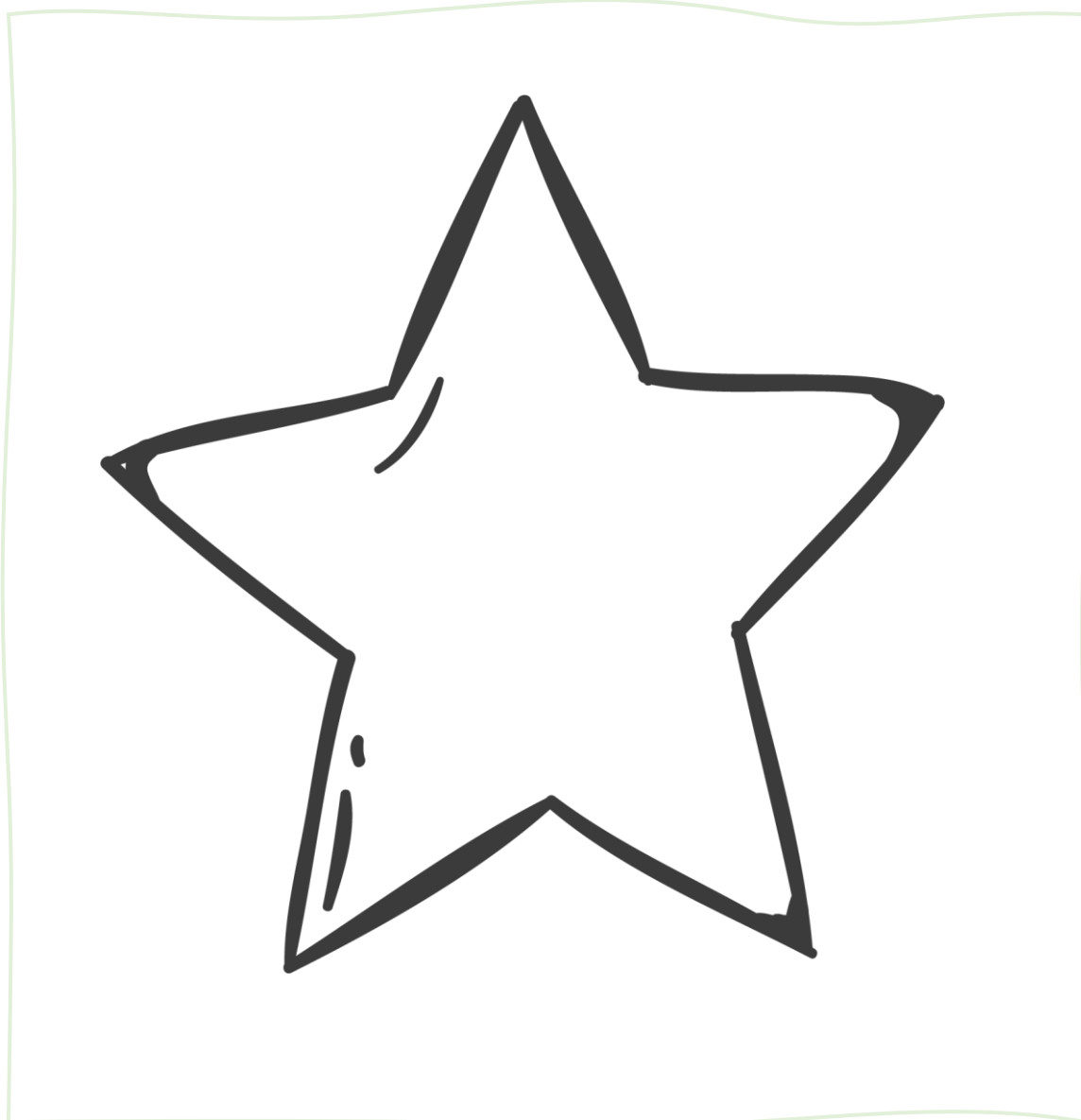

Jesteś gwiazdą!

Gwiazdy są naturalnym źródłem światła w nocy.

Kto wnosi światło do Twojego życia?

Pomyśl o osobie, która Cię rozwesela, kiedy czujesz się przygnębiony. Zapisz lub narysuj co najmniej 5 powodów, dla których ta osoba jest Twoją gwiazdą i pokaż jej to, jeśli masz możliwość.

Projekt: Gra Cieni

1. Zbierz różne przedmioty z sali.
2. Ustaw je naprzeciw źródła światła.
3. Zidentyfikuj 4 przezroczyste, 4 półprzezroczyste i 4 nieprzezroczyste materiały.

Poznawanie Cieni

Cień powstaje, gdy obiekt blokuje światło.

1. Stwórz własną grafikę cieni, umieszczając obiekty na słońcu i śledząc ich cień na papierze. Poproś kolegów i koleżanki, aby odgadli co to za obiekt patrząc na jego cień!
2. Spróbuj stworzyć cienie własnym ciałem i poruszaj się, aby zobaczyć, jak twoje cienie poruszają się razem z Tobą! Przedyskutuj:

- Czy możesz mieć cień bez źródła światła?
- Czy cień może pokazać kształt obiektu?
- Czy może pokazać kolor obiektu lub inne szczegóły?
- Czy możesz rzucić cień na lustro?
- Czy materiały przezroczyste i półprzezroczyste mogą tworzyć cienie?

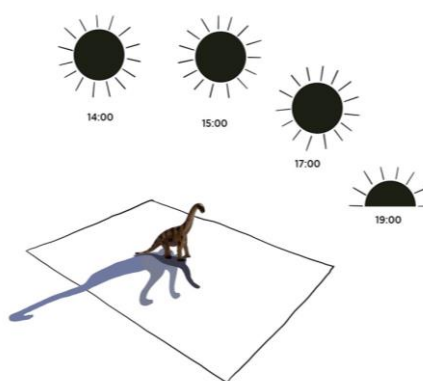

Projekt: Gra Cieni

Śledzenie słońca!

- Umieść zabawkę skierowaną w stronę słońca na kartce papieru.
 - Śledź cień zabawki i zanotuj czas.
 - Zanotuj, gdzie na niebie znajduje się słońce.
 - Powtarzaj to co 2-3 godziny w ciągu dnia.

- Co dzieje się z cieniem?
- Jak umiejscowienie słońca wpływa na rzucany przez zabawkę cień?

Narysuj jak wygląda wschód słońca, południe oraz zachód.

Rysując, pomyśl o poniższym:

- Jaka jest pozycja słońca?
- Która godzina?
- Jak jasne i jak duże jest słońce?
- Jaki kolor ma niebo wokół słońca?

Wykonaj odejmowanie, aby obliczyć, ile godzin mija pomiędzy następującymi elementami

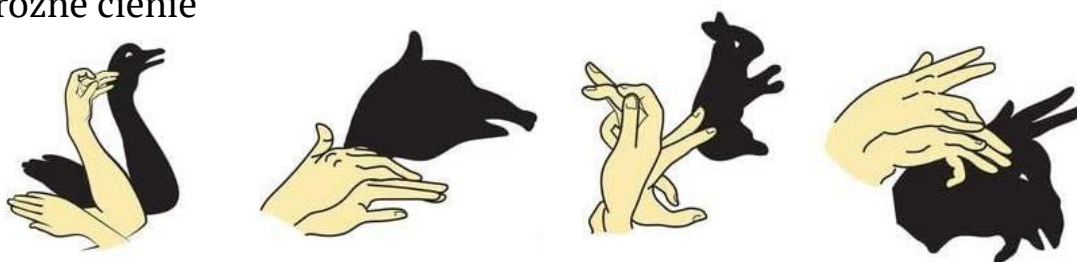

Projekt: Gra Cieni

Zabawa Cieniami

Użyj latarki lub światła słonecznego, aby tworzyć cienie rękami.

1. Stwórz co najmniej 10 różnych zwierząt, przedmiotów i postaci.
2. Niech twoja rodzina i przyjaciele odgadną, co reprezentują te różne cienie

Pisanie Opowieści

Pomyśl o podstawowej historii, którą opowiesz widzom w teatrze cieni.

TEATR CIENI ma figury umieszczone między światłem a ekranem. Poruszanie nimi tworzy iluzję ruchomych obrazów na ekranie, a historie są przez nie opowiedziane.

1. Ułóż prostą historię, stwórz nie więcej niż 2-3 postaci.
2. Spisz lub narysuj historię.
3. Pomyśl o znanych opowieściach – Żółw i zając, Trzy małe świnki itp.
4. Opowiedz swoją historię innym. Użyj dialogów między postaciami!

- Czy Twoja historia się podobała?
- Jak możesz zrobić ją jeszcze ciekawszą? (Dźwięki, przekazywane emocje itp.)

Projekt: Gra Cieni

Tworzenie Postaci

Wymyśl głównych bohaterów swojej historii jako „marionetki cieni”.

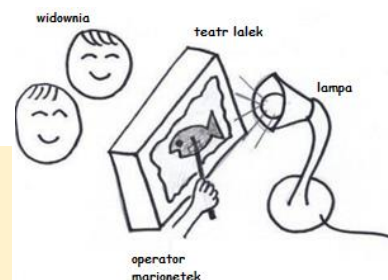
1. Na papierze lub kartonie narysuj główny zarys postaci i wytnij go.
2. Przyklej do niego wykałaczkę.

Zaprojektuj Scenę

Znajdź miejsce aby zawiesić biały materiał lub papier (to będzie ekran cieni).

1. Upewnij się, że za ekranem jest wystarczająco miejsca, aby prowadzić przedstawienie.

Czy ekran powinien być przezroczysty, półprzezroczysty czy nieprzezroczysty? Dlaczego ?

2. Dolna część ekranu może mieć stół pod którym schowasz się podczas obsługi marionetek.
3. Znajdź odpowiednie źródło światła (światło słoneczne, lampę, latarkę).
4. Zrób miejsce przed ekranem, aby publiczność mogła usiąść.

Baw się światłem i eksperymentuj z nim, aż odkryjesz jego wpływ na cienie, które tworzą twoje marionetki.

- Kiedy cień robi się większy?
- Jak zmniejszyć cień?

Projekt: Gra Cieni

Czas Poćwiczyć!

Odegraj swoją historię używając marionetek

1. Postaraj się jednocześnie prowadzić narrację swojej historii.
2. Możesz również dodać muzykę lub efekty dźwiękowe.
(Np. plastikowa butelka z kamykami imitującymi dźwięk deszczu).
3. Ćwicz aż będzie w gotowości przedstawić swój Teatr Cieni.

Teatr Cieni

Zaproś rodzinę i przyjaciół do obejrzenia teatru cieni przedstawianego przez Ciebie.

Poproś o ich opinię na temat spektaklu:

- Czy rozpoznali postaci na podstawie cieni?
- Czy historia im się podobała?
- Czy podobały im się efekty dźwiękowe lub prowadzona narracja?

- Czy wiesz, jak tworzy się cień?
- Czy jesteś w stanie przewidzieć ustawienie cienia na podstawie położenia słońca?
- Czy możesz stworzyć dowolną historię, aby przedstawić ją w teatrze cieni?

Światła w wodzie

Autor: Shreya Yadav

Marysia idzie na plażę. Odwiedza Lotka. Lotek to latająca ryba.

- Chcesz spotkać się z moimi przyjaciółmi? - pyta Lotek.
- Dlaczego nie! – powiedziała Marysia – ale jak ich zobaczymy? W nocy jest ciemno.

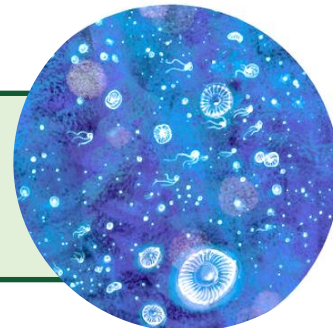
Wtedy Lotek zauważa w wodzie światło. Świeci się, blednie i znów świeci.

Lotek krzyczy: - Mam pomysł! Wskakuj na plecy...

Podpływają do świateł. Marysia bierze oddech. Wchodzą pod wodę. Marysia wzdycha. Małe zwierzęta świecą w morzu. Jest jak niebo z gwiazd. Kim są te małe zwierzęta?

- Ten plankton pomaga nam widzieć – mówi Lotek.

Plankton to rośliny, które świecą podczas ruchu w wodzie. Pomaga to odstraszyć drapieżniki, które mogą zjeść plankton. Czasami ruch łodzi może również powodować ich rozświetlenie.

Marysia słyszy głęboki głos. To kałamarnica świetlikowa. Kałamarnica ma niebieskie plamy świetlne. „Ja też mogę pomóc” – mówi kałamarnica. Wszyscy płyną w dół. W dół, w dół, gdzie jest bardzo ciemno. Ale plankton i kałamarnica dają światło.

KAŁAMARNICA ŚWIETLIKOWA ma specjalne organy zwane fotoforami. Fotofony wytwarzają światło, aby odstraszyć drapieżniki kałamarnicy lub przyciągnąć jedzenie.

Spotykają Żabnicę. Ta ryba ma ostre zęby!
Ale Marysia czuje się odważna.

– Tobie też mogę pomóc zobaczyć. Mam własną żarówkę!” powiedziała Żabnica.

ŻABNICE wytwarzają światło ze świecących w nich bakterii. Kiedy roślina lub zwierzę wytwarza światło, nazywa się to bioluminescencją.

- Spotkanie z wami wszystkimi było wspaniałe - powiedział Marysia.
- Widzisz! Nie musisz się martwić o światło na morzu - krzyknął Lotek.

Lotek i Marysia machają na pożegnanie rybom i płyną z powrotem na plażę. Marysia widzi księżyc i gwiazdy na niebie. Teraz wie, że w wodzie też jest światło!

W oparciu o informacje z opowieści, odpowiedz na poniższe pytania.

1. Kto jest głównym bohaterem opowieści?
2. Wymień wodne stworzenia, które poznaliście w historii.
3. Gdy rośliny i zwierzęta wytwarzają światło, jest to naturalne czy sztuczne źródło? Jak nazywa się ten proces?
4. Gdybyście mogli być jedną z tych postaci, kogo byście wybrali i dlaczego?
5. Wymyśl i narysuj własne stworzenie, które wytwarza światło!

Jak wygląda?
Jak się nazywa?

W jaki sposób
wytwarza światło?

W jaki sposób
wytwarzane światło
im pomaga?

Jak bardzo podobał mi się ten tydzień?

Czego nowego się nauczyliśmy?

Z czego jestem najbardziej dumna / dumny?

Co mogę zrobić lepiej w następnym tygodniu?

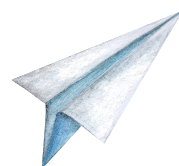
Tydzień 4: Omówienie

PROJEKT

Umiejętności
kluczowe

**Czas
na opowieść!**

Pogoda nie musi być
tylko za oknem!

5

Stop-klatka

Jak radzić sobie w trudnych
sytuacjach w życiu?

Piękno wewnętrzne

Przyjrzyjcie się temu, co czyni
Was i ludzi wokół - pięknymi.

3

Słuchanie i obserwowanie

Uszy, oczy i serca szeroko
otwarte!

1

2

Lider i Podążający

Zaobserwuj siebie w roli
przywódcy i osoby zależnej.

POTRZEBNE MATERIAŁY

- papier
- kawałek taśmy
- przybory do pisania/rysowania

Projekt: Umiejętności kluczowe

Jakich umiejętności życiowych potrzebujecie, aby w pełni cieszyć się życiem?

Spróbuj się nie zaśmiać

2 lub więcej par

1. Zaznaczcie linię startu i mety za pomocą taśmy lub jakiegoś przedmiotu.
2. Stańcie naprzeciwko siebie i ścigajcie się do linii mety.
3. Na zmianę róbcie śmieszne miny podczas chodzenia, tak, by druga osoba je odgrywała. Jeśli któreś z Was się zaśmieje, wracacie do punktu wyjścia.

Co sprawia Ci przyjemność?

Co w przyrodzie jest najszcześniejsze?
Dlaczego tak uważacie?

1. Przez 2 do 3 minut porozmawiajcie na zmianę o tym, co przynosi Wam radość.
2. Słuchajcie uważnie, uszami, oczami i sercem.
3. Narysujcie, jak się czuliście, słuchając się nawzajem.

- Jak czuliście się słuchając? A jak to było mówiąc?
- Co się dzieje, gdy dzielicie się tym, co przynosi Wam radość?
- Jak słuchanie pomaga nam w codziennym życiu?

Projekt: Umiejętności kluczowe

Lustreczko, lustreczko...

Stańcie naprzeciwko siebie, twarzą w twarz.

1. Pierwsza osoba będzie wykonywała czynności, które normalnie wykonałaby patrząc w lustro. Zadaniem drugiej jest odgrywanie roli ich lustra - kopiowanie ruchów.
2. Zamieńcie się rolami.

Jak podobało Wam się kierowanie drugą osobą?

Przekazywanie historii

Zagraj w zabawną grę polegającą na pisaniu historii ze swoim partnerem.

Gracz 1 rozpoczyna historię, gracz 2 dodaje linię, następnie gracz 1 ponownie dodaje linię i kontynuujcie, aż historia dobiegnie końca.

- Jak czuliście się przewodząc pomysłami?
- Czy łatwo było kontynuować historię na podstawie pomysłów drugiej osoby?
- Czy dodawałeś/dodawalaś swoje pomysły, czy szczegóły do pomysłów partnera?
- Byłeś/byłaś liderem czy podążającym?
- Dlaczego ważne jest, żeby umieć odnaleźć się w obu rolach?
- Gdzie spotykasz się z liderami i podążającymi w twoim otoczeniu?

Projekt: Umiejętności kluczowe

Pudełeczko szczęścia

Co jest w tym pudełku, co poprawi Wam humor?

Narysujcie to i porozmawiajcie z innymi.

- Czy łatwo, czy trudno było mówić o tym, co narysowaliście?
- Czy dowiedzieliście się czegoś o sobie?

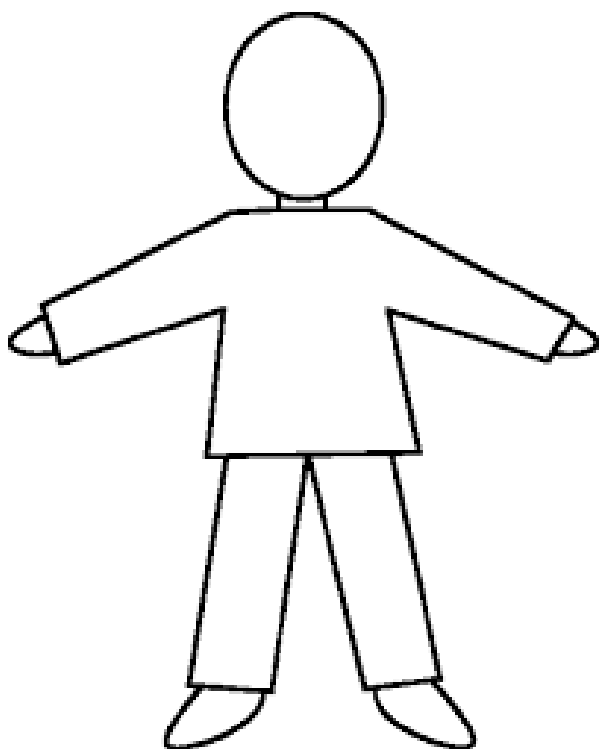

Projekt: Umiejętności kluczowe

Piękno wewnętrzne

Dobierzcie się w pary do tej czynności.

1. Narysujcie kontur ciała, jak pokazano poniżej.
2. Wypełnijcie go mocnymi stronami, zainteresowaniami i talentami osoby z pary.

Każdy ma ukryte wewnętrzne piękno. Pomyślcie o szczególnym sposobie rysowania każdej części.

Wymieńcie się rysunkami.

- Jakie to było uczucie rysować "wewnętrzne piękno" osoby z pary i dzielić się Waszymi rysunkami?
- Czego dowiedzieliście się więcej o sobie i drugiej osobie dzięki temu ćwiczeniu?

Projekt: Umiejętności kluczowe

Stop-klatka

4 lub więcej osób

Będziemy robić scenki, w których pokażemy szkodliwe skutki znęcania się lub dokuczania komuś.

1. Wybierzcie w grupie reżysera.
2. Dwóch aktorów odgrywa scenkę, w której jeden dokucza drugiemu w krzywdzący sposób.
3. Reżyser klaszcze w różnych momentach scenki. Przy każdym klaśnięciu aktorzy zastygają w swoich pozycjach. Kolejna osoba może wejść i zająć miejsce któregoś z aktorów, aby kontynuować scenkę, żeby pokazać, dlaczego znęcanie się NIE jest akceptowalną formą zachowania.

- Co zaobserwowaliście w tych scenkach? Czy były one realistyczne?
- Co uważacie o rozwiązaniach?
- Czy użylibyście tych rozwiązań w prawdziwym życiu? Dlaczego tak lub nie?
- Gdzie mogłoby to być dla Was trudne?

Spróbujcie zrobić stop-klatki dla innych scenariuszy, których tematy są ważne dla Was, aby zmierzyć się z nimi również w prawdziwym życiu!

Pogoda ducha!

Autor: Jen Thorpe

Łatwo jest mówić o pogodzie na zewnątrz, nawet jeśli ciągle się zmienia.

Jednak trudno jest mówić o mojej wewnętrznej pogodzie. Czasami mam wrażenie, że ludzie tego nie rozumieją.

Czy Wy też się tak czujecie?

W niektóre dni mój umysł jest pełen słońca i pięknej, kolorowej tęczy. Czuję wtedy, że mogę wszystko.

W inne dni natomiast, jest pełno mgły i chmur. Trudno mi wtedy słuchać tego, co mówią ludzie lub zapamiętywać pewne rzeczy.

Czasami budzę się z uczuciem, że w mojej głowie jest tak wietrznie i całkiem dziko. Czuję się zmęczona i narzekam.

Czasami czuję się tak, jakby padał w środku mnie deszcz.

Zdarza się, że to tylko mżawka, która sprawia, że czuję się smutna, albo burza, która sprawia, że czuję się zła.

Czasami pogoda wewnątrz mnie całkiem różni się od tej na zewnątrz.

Bywa, że moja pogoda ducha nie pasuje do tego, jak chcę się czuć lub jak myślę, że powinnam się czuć.

Czy to dobrze? Tak, oczywiście, że tak! Najlepszą rzeczą, gdy czujemy, że nasza wewnętrzna pogoda jest dziwna, jest powiedzieć o tym komuś, kogo kochamy i porozmawiać z nim o tym.

Oni przecież też mają swoją wewnętrzną pogodę i napewno nas rozumieją.

- Narysujcie, jak wygląda pogoda w Waszym wnętrzu.
- Czy jest taka sama jak pogoda na zewnątrz?
- Z kim możecie porozmawiać o tym, jak się czujecie?

Podsumowanie

Jak bardzo podobał mi się ten miesiąc?

Czego nowego się dowiedzieliśmy?

A large, empty rectangular box with a light green border and a slightly wavy top and bottom edge, intended for writing answers to the question above.

dla nauczycieli

PRZYPISY

Materialy na licencji Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

Strony. 37-38: Światła w Wodzie (Lights in Water), przepisane z oryginalnej opowieści 'The Night the Moon Went Missing', autorstwa Shreya Yadav, ilustrowane przez Sunaina Coelho , ze wsparciem Oracle, opublikowane przez Pratham Books (© Pratham Books, 2018) objęta licencją CC BY 4.0 przez StoryWeaver.

Strony. 40-44: 'Umiejętności Życiowe' Nauka na podstawie projektu opracowane przez Dream A Dream, India dla EAA's Internet Free Education Bank (IFERB).

Strony. 45, 46: Moja Wewnętrzna Pogoda (My Inside Weather - English), autorstwa Jen Thorpe, ilustrowana przez Lara Berge , wydana przez Book Dash (© Book Dash, 2017) objęta licencją CC BY 4.0 przez StoryWeaver.

Jeśli podobały Ci się te materiały, poszukaj więcej na:
<https://resources.educationaboveall.org>
<https://edukacjamamoc.pl/>

*Dziękujemy
za wspólną przygodę!*

ZNAJDZIESZ NAS TUTAJ: FB: @INSTYTUTEP | INSTYTUTEP.PL

